

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Факультет української філології, культури і мистецтва

Кафедра інформаційних комунікацій

“ЗАТВЕРДЖЕНО”

Вченою радою

Факультету української філології,

культури і мистецтва

протокол № 10 від 15 лютого 2024р.

Голова вченої ради, декан

Ірина РУСНАК

ПРОГРАМА

АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ З ФАХУ

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

галузь знань: 02 Культура і мистецтво

спеціальність: 021 Аудіовізуальне мистецтво та виробництво

освітня програма: 021.00.01 Ведучий телевізійних програм

Київ – 2024

Розробник:

Малюк Євген Олександрович, кандидат культурології, доцент кафедри інформаційних комунікацій Факультету української філології, культури і мистецтва Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Програму розглянуто і затверджено на засіданні Вченої ради Факультету української філології, культури і мистецтва, протокол 10 від «15» вересня 2024 р.

Програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри інформаційних комунікацій

Протокол №2 від «25» вересня 2024 р.

Завідувач кафедри

Олена ПОЛІТОВА

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Підсумкова атестація передбачає перевірку та оцінювання теоретичної та практичної підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми 021.00.01 «Ведучі телевізійних програм» через виконання атестаційного екзамену.

Проведення екзамену відбувається за наявності комісії, яка складається з голови, членів комісії та екзаменаторів.

Мета екзамену полягає у перевірці знань випускників, сформованості результатів їх навчання та набутих компетентностей, їхньої готовності до власної фахової реалізації, зокрема, здатності розв'язувати складні спеціалізовані практичні завдання, що передбачають застосування відповідної системи методів теорії, історії аудіовізуального мистецтва та виробництва.

Планомірна самостійна робота студентів, особливо під час підготовки до атестаційного екзамену, допомагає систематизувати, актуалізувати, глибше осмислити і закріпити знання, отримані в процесі вивчення тієї чи іншої дисципліни.

Зміст теоретичних та практичних питань і завдань, що виносяться на екзамен, орієнтується на діагностику рівня опанування бакалавром загальних та фахових компетентностей, що визначені у галузевому стандарті.

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-01	Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.
	ЗК-03	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
	ЗК-06	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
	ЗК-07	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
	ЗК-08	Здатність працювати у команді.
	ЗК-09	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
	ЗК-10	Здатність бути критичним та самокритичним.
	ЗК-11	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
	ЗК-14	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
	ЗК-15	Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
	ЗК-16	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК-17	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні та наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірності розвитку предметної області, її місця в загальній про мистецтво і суспільство та у розвитку суспільства, техніки та технологій; використовувати різні форми та види рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	

Спеціальні (фахові) компетентності	ФК-03	Здатність спостерігати, відбирати, розрізняти, типологічно доцільно компонувати, цілеспрямовано формувати і використовувати інформаційний, виразний, образний рівні аудіовізуального твору.
	ФК-04	Усвідомлення художньо-естетичної природи аудіовізуального мистецтва.
	ФК-05	Усвідомлення взаємозв'язків та взаємозалежності між теорією та практикою аудіовізуального мистецтва та виробництва.
	ФК-06	Здатність здійснювати професійну діяльність із застосуванням сучасних досягнень теорії та методології аудіовізуального мистецтва та виробництва з урахуванням широкого спектру міждисциплінарних зв'язків.
	ФК-07	Здатність інтерпретувати художній образ аудіовізуальними засобами.
	ФК-08	Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в практичній діяльності.
	ФКУ-16	Усвідомлення етичних та правових норм професійної діяльності.
	ФКУ-18	Здатність знаходити оптимальні рішення, відповідно до професійних вимог, ділових ситуацій та психологічних характеристик учасників міжособистісної та масової комунікації.
	ФКУ-19	Усвідомлення психологічних умов та наслідків комунікаційного впливу на аудиторію авторського аудіовізуального твору.

Комплексний екзамен передбачає перевірку наступних **програмних результатів** освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів за спеціальністю 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво».

РН-1	Володіти методами та прийомами редакторсько-сценарної /продюсерської/режисерської/операторської/звукорежисерської творчо-виробничої діяльності при створенні (виробництві) аудіовізуальних творів.
РН-2	Володіти методами та навичками роботи з монтажною технікою та програмним забезпеченням.
РН-4	Володіти методами та навичками роботи зі звукозаписувальною та звуковідтворювальною технікою та обладнанням.
РН-5	Генерувати нові ідеї для втілення їх в аудіовізуальному творі.
РН-6	Створювати драматургічну концепцію та сценарій аудіовізуальних творів різних видів, жанрів, стилів.

РН-7	Забезпечувати виразність при втіленні авторського задуму аудіовізуального твору.
РН-8	Забезпечувати підготовчий, виробничий та пост-виробничий етапи створення (виробництва) аудіовізуальних творів різних видів, жанрів, стилів.
РН-9	Планувати і організовувати роботу колективу для виконання професійних завдань.
РНУ-11	Знати, розуміти і використовувати у професійній діяльності концептуально-видові та стилістичні стандарти телевізійного ефіру, вимоги до особливості роботи у прямому ефірі, підготовки телевізійних програм різних жанрів.
РНУ-21	Вміти здійснювати комунікацію шляхом використання візуальних, текстуальних та аудіовізуальних контентів.
РНУ-22	Володіти навичками social media marketing з розробки контент-стратегії, створення та обробки контенту різного формату.
РНУ-23	Розуміти суспільне значення професійної діяльності та відповідальність у створенні та поширенні аудіовізуального твору, знати та організовувати свою діяльність на засадах права, етики, гуманізму.
РНУ-26	Знати основні тенденції розвитку сучасного мистецтва та розуміти його вплив на естетику та виробництво аудіовізуальних творів.
РНУ-27	Знати та застосовувати у практичній діяльності здобутки української та світової науки, культури та мистецтва, розуміти значення ролі особистості у розвитку суспільств та цивілізацій, формуванні ціннісно-світоглядних засад та перспектив.

Зміст програми атестаційного екзамену передбачає виконання завдань, які торкаються різноманітних тем, які стосуються професійної діяльності ведучого телевізійних програм та міститься в складі основних компонентів освітньої програми.

Дисципліни які формують перелік питань, що виноситься на екзамен:

№ з/п	Код навчальної дисципліни за ОПП	Навчальна дисципліна, що виноситься на комплексну атестацію
1.	ОК 8	Теорія і практика соціальних комунікацій
2.	ОК 10	Медіаправо
3.	ОК 14	Теорія та історія екранних мистецтв
4.	ОК 16	Майстерність ведучого в кадрі
5.	ОК 22	Теорія і практика монтажу
6.	ОК 25	Основи режисури аудіовізуального твору

Питання атестаційного екзамену визначаються викладачами, які викладають вищезазначені дисципліни. Ці питання обговорюються та

затверджуються на засіданні кафедри. Зміст питань формується таким чином, щоб перевірити не тільки знання фактажу дисциплін, але й вміння працювати над питаннями проблемно-пошукового характеру.

До атестаційного екзамену допускаються здобувачі, які виконали усі вимоги та завдання в межах вивчення дисциплін навчального плану і не мають академічних й фінансових боргів.

До програми додається орієнтовний список тематичних питань, що виносяться на екзамен, та список рекомендованої літератури.

МЕТОДИКА ТА ФОРМА ПРОВЕДЕННЯ ЕКЗАМЕНУ

Формат атестаційного екзамену – *дистанційний*, з використанням програм типу Google Meet, ZOOM, під час якого здійснюється запис.

Усі завдання екзамену виконуються в ЕНК «Атестаційний екзамен» за допомогою системи Moodle.

Форма атестаційного екзамену – письмова, що складається з двох типів завдань: тестових питань та відповідей на питання білету.

Атестаційні тести включають 40 питань середньої складності. Питання тестів передбачають: тести з єдиною правильною відповіддю; тести на визначення відповідності та тести з кількома правильними відповідями.

Білет містить два питання високої складності, які вимагають розгорнуту відповідь. Ці питання вимагають розв'язання комплексних проблем у вищезазначених предметних областях.

Білету студенти обирають шляхом випадкового вибору за допомогою можливостей системи Moodle.

Перед початком атестаційного екзамену студентам надається консультація щодо виконання тестових та письмових завдань. Для проходження тесту студенти мають зайти в систему електронного навчання зі свого облікового запису.

Тривалість атестаційного екзамену складає 100 хвилин. Студент за цей час має завершити виконання усіх завдань: завантажити в ЕНК Атестаційного екзамену відповіді на питання білету та виконати завдання тесту і по завершенні натиснути в системі кнопку «Завершити тест».

ОРГАНІЗАЦІЯ І РОБОТА ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ

Екзаменаційна комісія створюється щорічно для проведення атестації та діє протягом календарного року. До складу комісії входять викладачі випускової кафедри. Персональний склад ЕК затверджується ректором не пізніше, ніж за місяць до початку роботи. Графік роботи комісії погоджується з головою ЕК та затверджується проректором з науково-педагогічної та навчальної роботи. Регламент засідань ЕК встановлює її голова. Рішення ЕК про оцінку, а також про присвоєння випускнику освітнього рівня та кваліфікації, видачу йому документа про освіту ухвалюється на закритому засіданні відкритим голосуванням простою більшістю голосів членів комісії, які брали участь у засіданні. Голос голови ЕК є вирішальним при однаковій кількості голосів.

Засідання ЕК протоколюються, у протоколи вносяться:

- оцінки складання атестаційного екзамену;

- запитання до випускника від членів і голови ЕК;
- окремі думки членів ЕК; - здобуті освітній рівень і кваліфікація;
- назва документа про освіту і кваліфікацію (з відзнакою чи без відзнаки), який видається випускнику;
- інші відомості.

Протоколи підписують голова та члени ЕК, які брали участь у засіданні.

Результати визначаються рейтингами за 100-бальною шкалою та оголошуються того ж дня після оформлення протоколів засідання ЕК. Після закінчення роботи ЕК голова складає звіт і подає його до навчальної частини. У звіті аналізується вміння випускників застосовувати знання під вирішення виробничих проблемних ситуацій, вади в підготовці, рекомендації щодо вдосконалення навчального процесу. Звіти голів ЕК і результати комплексної атестації обговорюються на засіданні Вченої ради факультету.

ЗМІСТОВА ЧАСТИНА ПРОГРАМИ

Приклади тестових питань

Множинний вибір (одна чи більше правильних відповідей).

Лев Манович у своїй книзі «Мова нових медіа» стверджує, що в результаті цього процесу усі сучасні медіа перетворилися на цифрові дані, які піддаються комп'ютерній маніпуляції. Як він називає такий процес зближення іконічного та бінарного коду?

- А) конвергенція;
- Б) емуляція;
- В) симуляція;
- Г) дифузія.

Вибір з найменшої кількості варіантів відповідей

Чи правда, що систему кадрів, що сприяють розкриттю задуму, що характеризують обстановку, розміщення і взаємодія героїв під час одного з епізодів або сцен називають мізансценою?

- А) так;
- Б) ні.

Питання на встановлення відповідності

Знайдіть відповідність між видом та категорією журналістських жанрів:

- А) репортаж;
 - Б) нарис;
 - В) коментар.
- 1) інформаційний;
 - 2) аналітичний;
 - 3) художній.

Орієнтовний перелік питань що виносяться на атестаційний екзаме́н

1. Опишіть майстерність ведучого в кадрі в умовах крос-медіа та інтернет-журналістики.
2. Назвіть базові навички роботи тележурналіста в умовах війни.
3. Визначте особливості проведення інтерв'ю на різну тематику (новинне, політична, соціальна, економічна, розслідувальна тематика, сфера культури).
4. Опишіть характерні риси роботи ведучого в різних форматах (випуски новин, ток-шоу, реаліті-шоу, розслідувальні програми).
5. Визначте специфіку телевізійних текстів та опишіть вимоги до них.
6. Визначте необхідні навички для роботи в інформаційно-розважальному форматі, а також засоби, які допомагають доносити інформацію.
7. Опишіть необхідні навички для озвучення тексту в кадрі (правило 5 секунд, наголоси, темпоритм, правило поводження з мікрофоном тощо).
8. Визначте головні вимоги до програми новин та новиноного тексту.
9. Опишіть структуру новинної редакції та функціонал її працівників.
10. Охарактеризуйте структурні елементи новинного сюжету: закадр, синхрон, бліци, лайв, стенд-ап.
11. Назвіть головні вимоги до створення програм розслідувального жанру та ролі ведучих.
12. Назвіть відомих телеведучих західного телебачення та опишіть стиль їхнього ведення телевізійних програм.
13. Опишіть посади телевізійників і специфіку взаємодії з ведучим. Обов'язки випускового редактора.
14. Назвіть форми подачі інформації у випусках новин (БЗ, сюжет, пряме включення).
15. Визначте структуру новинного й тематичного сюжету та в чому полягає специфіка написання підводок.
16. Назвіть відомі інформаційно-аналітичні програми на українському телебаченні та охарактеризуйте їх (стиль ведучого, форма подачі матеріалу, верстка програми тощо).
17. Визначте специфіку підготовки БЗ (виділення головного, другорядного та зайвого).
18. Опишіть особливості роботи ведучого в розважальному жанрі та назвіть кількох відомих ведучих на західному й українському телебаченні.
19. Опишіть особливості роботи ведучого в публіцистичному форматі та технологію інтерв'ювання.
20. Назвіть форми подачі інформації у тележурналістиці.
21. Охарактеризуйте поняття та різновиди криз.
22. Охарактеризуйте поняття журналістики кризових ситуацій.
23. Прокоментуйте висвітлення пандемії коронавірусу в журналістиці кризових ситуацій.
24. Назвіть правила перевірки інформації (фактчекінг) у журналістиці кризових ситуацій.
25. Проілюструйте прикладами стилістику текстів у журналістиці кризових ситуацій.
26. Визначити порядок регулювання доступу до публічної інформації.

27. Описати відповідальність за порушення законодавства про інформацію.
28. Розкрити механізми захисту персональних даних.
29. Визначити відповідальність за поширення неправдивої інформації про фізичну або юридичну особу.
30. Описати процедуру спростування неправдивої інформації та розкриття поняття моральної шкоди.
31. Охарактеризувати організацію діяльності мас-медіа та друкованих ЗМІ.
32. Визначити процедуру заснування, державної реєстрації та розробки статуту мас-медіа.
33. Описати відносини між редакціями, посадовими особами мас-медіа та суспільством.
34. Визначити відповідальність за порушення свободи діяльності медіа та вплив цього на роботу ведучих телепрограм.
35. Визначити відповідальність за поширення інформації в інтернеті.
36. Зазначити основні конституційно-правові і міжнародні норми журналістської діяльності.
37. Визначити права, обов'язки і відповідальність журналіста при виконанні службових обов'язків.
38. Проаналізувати базові відомості про об'єкти та суб'єкти авторського права.
39. Визначити роль аудіовізуальних мистецтв у системі світової культури.
40. Розкрити образну природу кіномистецтва.
41. Описати фотографічну природу екранного мистецтва.
42. Проаналізувати вплив технічного прогресу на мову аудіовізуальних мистецтв.
43. Визначити основні функції кіномистецтва.
44. Класифікувати види та жанри кіномистецтва.
45. Охарактеризувати хронікально-документальну гілку кінематографу.
46. Визначити специфіку образності мови екрану.
47. Описати послідовність етапів створення екранного видовища.
48. Проаналізувати композицію кадру та його побудову.
49. Розкрити особливості статичного і динамічного кадру.
50. Визначити значення атмосфери кадру для емоційного сприйняття екранного видовища.
51. Описати елементи та засоби створення атмосфери методами монтажу.
52. Проаналізувати специфіку використання мізансцени як засіб вираження характеру героя і розкриття образів.
53. Визначити причини популярності та швидкого розповсюдження кінематографу.
54. Охарактеризувати соціальне кіно як чинник змін у суспільній свідомості.
55. Описати психологічний вплив кіно на людину.
56. Охарактеризувати кіно як інструмент пропаганди.
57. Проаналізувати еволюцію кольорового кіно.
58. Описати появу звукового кіно та пов'язані з цим можливості й проблеми.
59. Визначити значення закадрового тексту та музичної драматургії у фільмі.
60. Проаналізувати розвиток документального кіно.
61. Визначити місце артхаусу в кіномистецтві.

62. Розкрити художньо-естетичні, ідейно-інтелектуальні та філософські аспекти авторського кіно.
63. Описати становлення українського кінематографу.
64. Охарактеризувати українське поетичне кіно як виразник українського світогляду.
65. Визначити особливості кінематографу доби Незалежності.
66. Описати постаті в українському кіномистецтві та їх внесок у національну культурну спадщину.
67. Описати передумови виникнення телебачення в Україні.
68. Визначити місце телебачення у системі сучасних медіа.
69. Охарактеризувати специфіку телевізійної комунікації.
70. Визначити основні функції сучасного телебачення.
71. Описати створення антигероя та методику розробки персонажа в кіно і на телебаченні.
72. Визначити особливості роботи ведучого на стрімінгових платформах.
73. Охарактеризувати українські стрімінгові платформи.
74. Проаналізувати відеоблогінг у системі сучасних медіа.
75. Класифікувати жанрово-тематичні напрями відеоблогінгу.
76. Розкрити сутність поняття "соціальні комунікації".
77. Розкрити сутність міфологічного мислення як основи соціальних комунікацій.
78. Проаналізувати можливості масової культури в системі соціальних комунікацій.
79. Навести приклад технік масовокомунікаційного впливу.
80. Розкрити значення терміну "нові медіа".
81. Проаналізувати значення постправди в сучасному дискурсі.
82. Здійснити аналіз трансформацій переходу телебачення в інтернет-формат.
83. Розкрити сутність телевізійного жанру «ток-шоу» в сучасному телебаченні.
84. Визначити специфіку впливу «фейків» на сприйняття світу споживача у сучасній соціальній комунікації.
85. Охарактеризувати нові ролі в системі соціальних комунікацій, що пов'язані з "новими медіа".
86. Передати сутність роботи "Розуміння медіа" М. Маклюєна.
87. Охарактеризувати первинний етап відображення дійсності на екрані.
88. Проаналізувати еволюцію зображення дійсності на екрані.
89. Визначити метод відображення, що використовується для створення екранної реальності.
90. Розкрити роль обставин у створенні сюжету телевізійної програми.
91. Класифікувати обставини у драматургії.
92. Проаналізувати взаємовідносини між персонажами під час розвитку конфлікту в драматургічному творі.
93. Розкрити роль аналізу в роботі режисера та актора.
94. Проаналізувати режисерські методи, які сприяють ефективному сприйняттю події.
95. Визначити способи використання інтриги для концентрації уваги глядачів на розвитку подій.

96. Описати значення деталі як елемента виразності в екранному творі.
97. Проаналізувати аналітичну діяльність у роботі режисера.
98. Сформулювати режисерські завдання для показу почуттів актором або ведучим.
99. Визначити основні засоби творчого спілкування режисера з актором або ведучим.
100. Знайти тему та обґрунтувати вибір виразних засобів з погляду можливостей режисерської інтерпретації.

Критерії оцінювання якості підготовки

Критерії оцінювання письмового завдання

Кожне з письмових питань високої складності дає 30 балів максимум. До відповідей на них використовуються наступні критерії.

26-30 балів - випускник демонструє високий рівень знань та розуміння поставлених проблем, впевнено оперує термінологією та методологією з предметної області, демонструє творчий підхід до виконання завдань. Відповідь є чіткою, логічно обґрунтованою, може містити незначні недоліки.

20-25 балів - випускник демонструє досить високий рівень знань, вміло їх застосовує для виконання визначених завдань. Відповідь є змістовною в цілому правильною, проте є не повною або містить деякі помилки.

15-19 балів - випускник виконав завдання, але розуміння і володіння матеріалом є на базовому рівні; відповідь є не повною, не достатньо аргументованою, містить ряд недоліків.

10-14 балів - випускник демонструє мінімальний рівень знань, погано орієнтується в матеріалі, поверхово розуміє суть питання, відповідь є не повною не структурованою, містить значні недоліки.

0-9 балів - випускник не запропонував відповідь або його відповідь містить значні недоліки та грубі помилки; він не може викласти зміст питання, погано орієнтується у навчальному матеріалі, не вміє на належному рівні оперувати термінологічним та понятійним апаратом. Висловлювання студента «не професійні».

Загальні критерії оцінювання

Тривалість проведення екзамену: 100 хв.

1) За виконання 40 тестових завдань – 40 балів максимум (де 1 бал зараховується за кожну правильну відповідь),

Тривалість виконання тестів – 40 хв;

2) Відповідь на 2 питання білету – 60 балів максимум (кожне питання білету оцінюється у 30 балів).

У підсумку за атестаційний екзамен студент може отримати **100 балів** максимум.

Кількість балів		Значення оцінки
А	90-100	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) у межах атестаційного екзамену з можливими незначними недоліками.

B	82-89	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) у межах атестаційного екзамену без суттєвих грубих помилок.
C	75-81	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок.
D	69-74	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) для атестаційного екзамена із значною кількістю недоліків.
E	60-68	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь) для атестаційного екзамена.
F	1-59	Незадовільно.

Документи про освіту та кваліфікацію

Здобувачі освітнього рівня першого (бакалаврського), які успішно пройшли атестацію, отримують диплом про здобуття відповідного рівня вищої освіти за відповідною спеціальністю та кваліфікації бакалавра.

Студенти, які отримали незадовільну оцінку при складанні екзамену або при захисті кваліфікаційної (бакалаврської) роботи, відраховуються з Університету та одержують академічні довідки з можливістю повторного поновлення на атестаційну сесію через рік.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Алфьорова З.І. Історія кінематографа і телебачення : навч. посіб. / З.І. Алфьорова. Харків, 2007. Ч. 1. 87 с.
2. Безклубенко С. Відеологія Основи теорії екранних мистецтв / С. Безклубенко. Київ : Альтерпрес, 2004. 328 с.
3. Больц Н. Абетка медіа / За загал. ред. В. Ф. Іванов; Переклад з нім. В. Климченка. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2015. 177 с.
4. Борис, І. О. Таїнство творіння актора та режисера / Ігор Борис. Харків : Друкарня Мадрид, 2020. 223 с.
5. Гуз А. М. Історія захисту інформації в Україні та провідних країнах світу. Київ, 2007. 260 с.
6. Дейнегіна Т. О. Майстерність телеведучого: вступ до спеціальності : Навчальний посібник. Луганськ, 2010. 332 с.
7. Десятник Г.О. Професія: режисер кіно і телебачення : тексти лекцій [наук. ред. проф. Горевалов С.І.]. Київ : Інститут журналістики КНУ, 2018. 88 с. <http://ktm.journ.knu.ua/wp-content/uploads/2020/02/Profesiiia-rezhyser.pdf>
8. Здоровега В. Теорія і методика журналістської творчості. Львів, 2004. 268с
9. Еннан Р. Є. Медіаправо. Одеса, 2020. 50 с.
10. Кац Стівен Д. Кадр за кадром: візуалізація від концепту до екрана. Київ, 2024. 400 с.
11. Квіт С. Масові комунікації : підручник для студентів вищих навчальних закладів / С. Квіт. Київ : Києво-Могилянська академія, 2008. 206 с.
12. Коломієць, Р. Режисерська аналітика. Чаклування над вимислом : навч. посіб. для вищ. навч. закл. культури і мистецтв III-IV рівнів акредитації / Ростислав Коломієць ; М-во культури і туризму України, Київ. нац. ун-т театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого. Київ : Чабаненко Ю., 2009. — 94 с.
13. Кукуруза Н. Майстерність ведучого : Навчальний посібник. Івано-Франківськ, 2010. 176 с.
14. Лавер В.О. Моделювання та обробка відео зображень : навч.-метод. посіб. / В.О. Лавер. Ужгород : ПП «АУТДОР - ШАРК», 2021. 51 с.
15. Мусієнко О. Модернізм & авангард: єдність протилежностей : кінематограф ХХ століття / О. С. Мусієнко. Київ : Логос, 2018. 398, [1] с. : 40 л. вкл. іл.
16. Почепцов Г. Від покемонів до гібридних війн: нові комунікативні технології ХХІ століття / Г. Г. Почепцов ; пер. Т. Гуменюк. Київ : Києво-Могилянська академія, 2017. 257 с.
17. Приступенко Т. О. Теорія журналістики: Етичні та правові засади діяльності засобів масової інформації. Київ, 2011. 351 с.
18. Приходько А.С. Історія українського кінематографа ХХ століття : навч. посіб. / А.С. Приходько. Київ, 2012. 128 с.
19. Режисура аудіовізуальних творів: Навчальний посібник до курсу для студ. 1 курсу напряму 021 «Культура і мистецтво», спеціальності «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво», освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» /

Харк. держ. акад. культури; Уклад.: Петрова О. П., Фарафонов Б.Я. Харків, 2019. 236 с.

20. Холод О. М. Соціальні комунікації: тенденції розвитку : навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. й доп. Київ : Видавництво «Білий Тигр», 2018. 370 с.
21. Цимбалюк В. С. Інформаційне право (основи теорії і практики). Київ, 2011. 426 с.
22. Шелупахіна К.М. Історія світового та вітчизняного кіно-, телемистецтва : навч.-метод. посіб. / К.М. Шелупахіна. Луганськ, 2012. 158 с.
23. Шклярєвський, Г. Я. Вікно у реальність. Режисура аудіовізуальних мистецтв : [посібник] / Георгій Шклярєвський. Київ : Вадим Карпенко, 2014. 453 с.
24. Яковець А.В. Телевізійна журналістика: теорія і практика: Посібник. Київ, 2009. 262 с.

Інформаційні ресурси

1. Боголюбська С. А. Відеомонтаж екранних творів: досвід минулого та сьогодення / Сучасний гуманітарний та мистецтвознавчий дискурс, 2024. DOI:[10.36059/978-966-397-388-3-39](https://doi.org/10.36059/978-966-397-388-3-39)
2. Вдосконалюємо навички відеомонтажу: практичні поради з тренінгу для представників медіаковоркінгів із громад-партнерок Програми USAID DOBRE /Український кризовий медіа-центр, 2024. URL: <https://uacrisis.org/uk/0702245877>
3. Секрети успішних кадрів: основи фотографії та відеомонтажу, 2024. URL : <https://mdn.com.ua/post/view/yak-vivchiti-osnovi-fotografiji-ta-videomontazhu>